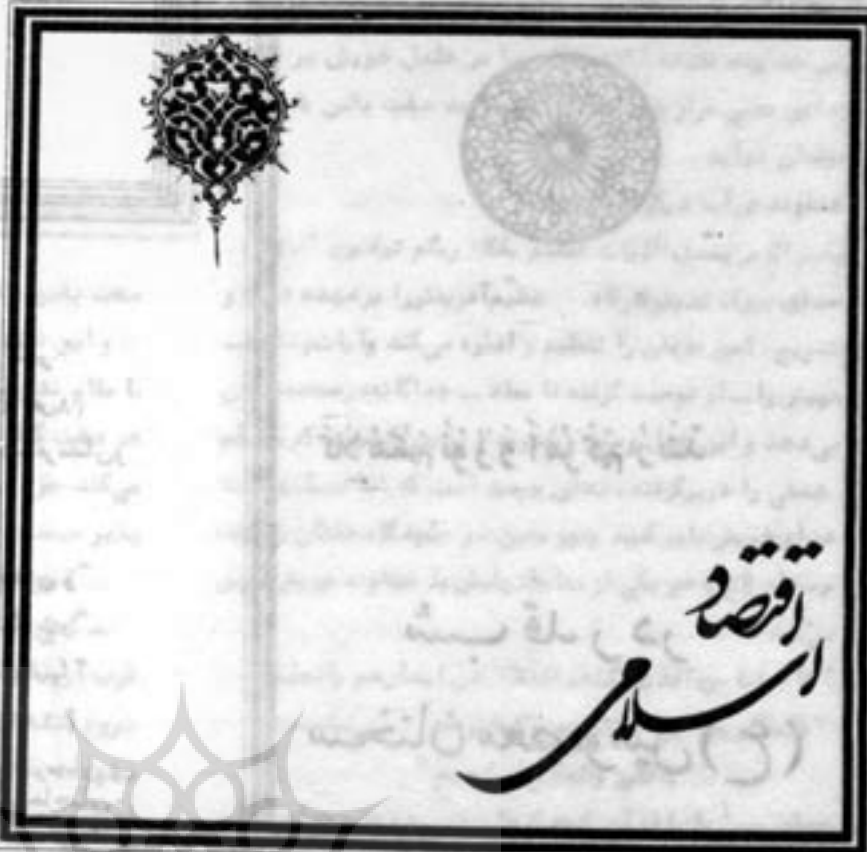

آیت الله حسین نوری

تقصیر

مفاسد سیستم سرمایه داری

ایجاد و اشاعه فقر و محرومیت

قسمتی از کلمات پیشوای بزرگ اسلام حضرت امیر مومنان (ع) درباره ضایعه دردناک "فقر"، این بلای بزرگ جهان بشریت است.

حضرتش با تعبیرهای صریح و دردمیز از "فقر" و عواقب آن بارها سخن گفته و رهنمودهای بسیار مؤثر و کاملی را برای این بین بردن این کابوس وحشتناک ارائه نموده ولی افسوس که این رهنمودها مورد عمل قرار نگرفته است.

ایشان در یک مورد به منظور تهییج افکار برای ریشه کن ساختن آن فرموده است: "الفقر الموت الاکبر" (۱)

یعنی "فقر" بزرگترین مرگ برای افراد و جوامع بشری است، یعنی آن نابودکننده آثار و نمودهای حرکت و حیات، خاموش کننده چراغهای امید و کننده استعدادها است.

در مورد دیگر فرمودند: "استعذ بالله من الفقر فان الفقر منقصة للدين مدهشة للعقل" "داعية للمقت" (۲)

یعنی از فقر به خدا پناه ببر که آن موجب بیدایش کمبودها و نارسائیهها در امور معنوی و دینی، و باعث سرگردانی و ضعف عقل و انحطاط فکری، و علت پدید آمدن نفرتها و

جدائیها است. و نیز فرمودند: "الفقر في الغربة وطن" "والفقر في الوطن غربة" (۳)

یعنی: توانگری و قدرت اقتصادی آنقدر در پیشرفت زندگی مؤثر است که قدرتمند اقتصادی در هر نقطه‌ای از جهان که باشد دارای زندگی توأم با عزت و رفاه است ولی "فقر" باندازه‌ای در سلب رفاه و راحتی زندگی نقش دارد که افراد فقیر در وطن خویش نیز غریب و از وسائل رفاه بی بهره می‌باشند.

از طرفی این موضوع نیز روشن است که

"دین اسلام" به این منظور از جانب خداوند جهان فرود آمده است که به مردم حیات، آن هم حیات طیبه یعنی زندگی پاکیزه بدهد. دین اسلام می‌خواهد عقائد کامل با مفاهیم صحیح خود مورد گرایش قرار بگیرد و انسانها از لحاظ اخلاق به سرحد کمال برسند و از جهت اعمال دارای اعمالی شایسته باشند.

دین اسلام کوشش فراوانی بخرج می‌دهد تا عقل مردم را تقویت کند و انسانها راه عالیترین درجه از رشد فکری و فرهنگی برساند و واضح است که چنین دینی باید در گام اول خود برای ساختن جامعه انسانی و اسلامی "فقر" را از میان بردارد زیرا بر اساس منطق پیشوایان بزرگ دین تا "فقر" هست حیات و حرکت نیست، تا فقر هست انحطاط فکری و ضعف فرهنگی هست، تا "فقر" وجود دارد نارسائی اخلاقی و عقلی نیز وجود دارد.

البته ممکن است تعدادی از افراد در هر شرائطی بتوانند راه تکامل انسانی را بیابند ولی می‌دانیم این قبیل اشخاص نادر و اندک می‌باشند و در اینجا روی سخن با نوع و اغلب افراد است.

و بالاخره این نکته روشن است که هر چیزی در محیط مساعد و مناسب خود رشد می‌کند و ما علاوه بر تجارب و اطلاعات خود این واقعیت را از کلمات پیشوایان بزرگ اسلام - علیهم السلام - بدست آورده‌ایم که محیط "فقر و محرومیت"، ضعف مالی و عدم استقلال اقتصادی هرگز محیط مناسبی برای رشد فرهنگی و تحقق مفاهیم دینی از قبیل عدالت، محبت، مساوات و صداقت نیست.

بنابراین برای رشد کامل فرهنگی و تحقق

مفاهیم دینی در درجه اول از بین بردن فقر و ریشه کن ساختن بیکاری و قلع و قمع محرومیت اقتصادی لازم است.

امیدواریم مسئولان جمهوری اسلامی ایران بفضل خداوند متعال بتوانند گامهای مثبت و سریع و مؤثری بر اساس برنامه‌های اقتصادی اسلام بردارند تا برای از بین بردن این فاجعه تلخ بشریت توفیق پیدا کنند.

امت مسلمان و متعهد ایران می‌داند که غلبه بر همه دشواریها و نارسائیهای کفاز رژیم گذشته بیادگار مانده کار سهل و ساده‌ای نیست و مخصوصا این جنگ تحمیلی که نمایانگر صف‌بندی جبهه استکبار و الحاد و سرمایه‌داری و صهیونیستی در برابر جبهه اسلام است بر حجم مشکلات اقتصادی چندین برابر افزوده است اما توفیق الهی در این صحنه نیز مانند صحنه‌های دیگر ما را مدد خواهد کرد و در این رابطه با برنامه‌ریزی‌های کامل اسلامی کابوسی وحشتناک فقر و محرومیت از جامعه اسلامی رخت بر خواهد بست. "انهم بیرونه بعید" و نریه قریبا".

اکنون به مناسبت بحث اقتصادی خود لازم است به انجام این چند بحث بپردازیم:

۱- مفهوم فقر و مساوات

در این مورد باید این موضوع کاملاً روشن شود که "فقر" یعنی چه، و انسانها در چه

پایه از اقتصاد زندگی، فقیر محسوب می‌شوند و به چه حدی از اقتصاد اگر برسند از فقر و عواقب خطرناک آن نجات پیدا می‌کنند. و از طرفی هم باید توجه داشته باشیم که: این موضوع بر حسب زمانها و دورانهای مختلف نیز فرق می‌کند.

۲- در سطح جهان بلکه در هر یک از کشورهای مختلف دنیا بر اساس آمار و ارقام موجود، "فقر" تا چه اندازه‌ای وجود دارد و در چه نقطه‌ای نسبت به نقاط دیگر "فقر" بزمین‌تر و وسیع‌تر است.

۳- "فقر و محرومیت" دارای چه عواقب و آثار و خیمه‌ای است او رابطه فقر با عدم امکان رعایت اصول بهداشت که در نتیجه موجب پیدایش بیماریها و امراض می‌گردد تا چه اندازه است و این امراض چه بی‌آمدهای مادی و معنوی و جسمی و عقلی دارد و همچنین رابطه فقر با عدم امکان معالجه و رفع امراض و در نتیجه فرارسیدن مرگ و میرهای زود رس تا چه پایه است. و نیز لازم است ارتباط فقر با جهل و عدم پیشرفت فکری و فرهنگی مورد توجه قرار بگیرد و معلوم گردد که "فقر" تا چه میزانی موجب از دست رفتن قدرت تحصیل و کسب علوم است، و همچنین رابطه "فقر" با عدم رشد استعدادها و از بین رفتن قدرت ابداع و اختراع و در نتیجه تسلط نیروهای استعمار و استثمار تا چه پایه است.

محیط فقر و محرومیت، ضعف مالی و عدم استقلال اقتصادی هرگز محیط مناسبی برای رشد فرهنگی و تحقق مفاهیم دینی از قبیل عدالت، محبت، مساوات و صداقت نیست.

و نیز ارتباط "فقرو محرومیت" با نارسائی -
 هائی که در زمینه انجام وظائف دینی و
 معنوی و فرهنگی گریبانگیر انسانها می گردد
 تا چه میزان است.
 و بالاخره " فقر " چه رابطهای با عدم -
 استقلال و از دست رفتن خودکفائی و
 تا چه اندازه تاثیر در ارتکاب جرائم و
 جنایات دارد.

۴ - علت فقر چیست ؟

آیا عوامل طبیعی در پیدایش آن تاثیر
 نقش مهمی دارد یا اینکه بطور کلی فقر -
 مولود سیاست های شوم و مکاتب و سیستم -
 های اقتصادی ناقص و منحط بشری است .

۵ - تاثیر سیستمها در ایجاد یا رفع فقر:

لازم است این بحث نیز بطور روشن
 انجام بگیرد که کدام یک از سیستمهای
 اقتصادی در ایجاد و اناعه فقر موثر و -
 کدام یک از آنها در جلوگیری از شیوع آن
 تاثیر دارد، و بالاخره اثبات این مطلب که
 اسلام تنها مکتبی است که با برنامه های
 کامل در راه قلع و قمع فقر و محرومیت در
 همه ابعاد زندگی گامهای مؤثر و نتیجه بخشی
 برداشته است نیز جز این بحث مهم است
 بطور خلاصه انجام این قبیل مباحث
 برای اینکه این غول خطرناک از سر راه زندگی
 بشر برداشته شود و انسانها برای همیشه از
 عوارض شوم این اهریمن فساد نجات پیدا
 کنند لازم و مهم است .
 و اکنون برای اینکه دورنمای مختصری از
 وضع جهان کنونی در رابطه با فقر در نظر
 داشته باشیم این آمار را می خوانیم و بقیه
 مباحث را به توفیق الهی به آیندگان موکول
 می سازیم :

گرسنگی هر سال میلیونها نفر را در جهان
 می کشد :

هر سال ۴۰ میلیون نفر انسان از گرسنگی
 می میرند ، تا زندگی بر اقلیت غارتگر جهان
 لذت بخش تر شود .

آمار مرگ و میر ناشی از سوء تغذیه و
 گرسنگی تنها در سال ۱۹۸۰ تقریباً ۵۰ میلیون
 نفر بود . رقمی بالاتر از گشتگان جنگ های
 اول و دوم جهانی ، روند و افزایش فقر و
 گرسنگی در دنیای بحران زده کنونی چنان
 است که از هم اینک گفتناوند در صورت ادامه
 سلطه استعمار جهانی در سال ۲۰۰۰ (۱۷ -
 سال دیگر) هزار میلیون نفر در فقر کامل
 بسر خواهند برد ، بعبارت دیگر وضعیت
 بد غذایی که در طول ۲۰ سال گذشته وجود
 داشته ادامه یابد تا سال ۱۹۸۵ رقم افراد
 گرسنه دوبرابر خواهد شد . (۴)
 و این فاجعه ی قرینی است که تنها در اکتبر
 ۱۹۸۱ آن " جامعه اقتصادی اروپا یک میلیون
 تن مواد غذایی را نابود کرد " تا گاهی
 در بهای محصولات غذایی ایجاد نشود !

تسلی نیست و جهان

حال آنکه در مقابل ۱۲ درصد از جمعیت
 جهان که قادر به تامین ۲۲۰۰ تا ۲۷۰۰ کالری
 هستند ، ۶۰ درصد از ساکنین روی زمین به
 بیش از ۲۲۰۰ کالری غذا دسترسی ندارند و
 این یک بحران واقعی است .
 از سوی دیگر گفته شده که نیاز روزانه
 انسان به پروتئین حدود ۳۰ گرم است و بر
 اساس آمارهای سازمان خواربار جهانی ۶۰
 درصد از جمعیت جهان کمتر از ۱۵ گرم
 پروتئین مصرف می کنند !

از ۸ میلیون کودک سیاه پوستی که در آفریقای جنوبی وجود دارد ، هر ساعت سه تا چهار کودک بر اثر سوء تغذیه و گرسنگی جان می دهند .

گزارش سازمان جهانی خواربار از تقسیم
 گرسنگی و سوء تغذیه در جهان حاکی است
 که ۳۰ درصد از گرسنگان در آسیای جنوب
 شرقی ، ۱۸ درصد در خاور میانه ، ۱۳ در -
 صد در آمریکای لاتین و ۲۵ درصد آنها در
 آفریقا زندگی می کنند !
 بیماری سوء تغذیه که بر پایه آمار های
 فوق ۸۶ درصد آن در کشورهای جهان سوم
 وجود دارد بیش از همه کودکان را تلف
 می کند . به گزارش " یونیسف " از هر ۵
 کودکی که در سال ۱۹۷۹ به دنیا آمدند
 یک نفر بر اثر گرسنگی جان خود را از دست
 داده است ، طی همان سال بیش از ۸ میلیون
 کودک کمتر از ۵ سال در جنوب آسیا تلف
 شدند که علت مرگ بیش از نیمی از آنان

در سال ۱۹۸۱ (تقریباً دو سال قبل)
 نزدیک به ۵۰ میلیون نفر از مردم جهان از
 گرسنگی و سوء تغذیه مردند ، رقمی بالاتر از
 شمار قربانیان جنگهای اول و دوم جهانی
 بیماری گرسنگی و سوء تغذیه که ۸۶٪ از
 جمعیت کشورهای تحت سلطه ابر قدرتها را
 رنج می دهد ، زائیده سیستم هائی است که
 استعمار جهانی بوجود آورده تا منافع
 اقلیت ممتاز و بهره مند جهان را در قبال
 اکثریت مستضعف آن حفظ کند .

بر اساس آمارهای موجود تنها ۲۸ درصد
 از جمعیت جهان قادر به تامین " کالری "
 مورد نیاز خود هستند لازم به یاد آوری است
 که هر فرد در روز بطور متوسط به ۲۷۰۰ -
 کالری نیازمند است .

دنباله نهج البلاغه...

آن قدر به حضرت امیر (ع) وعده دادند و تخلف کردند که حضرت می فرماید: بخدا قسم من دیگر سخنان شمارا باور ندارم و هیچ طمع ندارم که مرا یاری کنید. من نمی توانم دشمن را بوسیله شما بترسانم، زیرا دشمن از چنین ارتشی وحشت ندارد.

"مَا بِأَلْسِنَتِكُمْ؟" - شما را چه شده است؟
 "مَا دَوَّأْتُكُمْ؟" - دواي درد شما چیست؟
 "مَا طَبَّبْتُكُمْ؟" - از چه راهی می شود شما را علاج کرد؟

"الْقَوْمُ رِجَالٌ أَمْثَالِكُمْ!" - آن دشمنان مردانی مانند شما هستند! (پس چرا می ترسید؟)

"أَقُولُ بِغَيْرِ عِلْمٍ؟" - آیا سخنی می گویند که نمی دانید توان انجام آن را دارید یا خیر؟

"وَعَقَلَةٌ مِنْ غَيْرِ وَرَعٍ؟" - و آیا غفلتی دارید بدون ترس و هراس از خدا؟

"وَطَمَعًا فِي غَيْرِ حَقِّ؟" - آیا طمع دارید در چیزی که استحقاق و لیاقت آن را ندارید؟ پول و ریاست می خواهید دولتی کار و فعالیت نمی کنید!

این بود خطبه حضرت امیرالمؤمنین (ع) در مورد تحریک مردم و گله از آنان پسران غارتهای ضحاک بن قیس فهری به دستور معاویه و اینچنین افرادی بودند ارتشیان آن حضرت!!

و علی الله علی محمد و آله الطاهیرین

۱ - خوارج از لشکریان حضرت امیر (ع) بودند و با اینکه خود آنها بر پذیرفتن حکمت اسرار داشتند ولی پسران آن به همین بهانه که چرا حضرت امیر (ع) حکمت را پذیرفتند علیه آن حضرت قیام کردند و جنگ داخلی بعراء افتاد.

۲ - اعراب، عشایری را می گویند که در مرکز شهر نبودند، بلکه در روستاها و شهرهای کوچک یا در بیابانها چادر نشین بودند.

۳ - صلاب جمع صلیب مانند طرف جمع ظریف و شراف جمع شریف است.

بخشهای کشاورزی خود، به خودکفایی و استقلال برسند لذا نخستین راه خروج از بحران تغذیه، کسب استقلال واقعی و خلع پد از کشورهای استکباری است.

بموجب یک برآورد تکان دهنده اگر تمام منابع نباتی جهان را مورد استفاده قرار دهیم می توانیم ۵۰۰ برابر جمعیت کنونی زمین را خوراک بدهیم (۹).

گزارش دیگری در همین زمینه حاکی است که "مجموع پروتئین فرآورده های گوشتی و لبنیات در جهان، بیش از ۱۰/۲۳۶/۰۰۰ تن در روز است در حالی که پروتئین مورد نیاز جمعیت کنونی جهان بیش از ۱۰/۲۳۹/۰۰۰ تن در روز نمی باشد" این واقعیت هولناک نشانگر آنست که نه تنها تولید پروتئین جهانی ۳۰۰ هزار تن بیش از مصرف تمامی جمعیت آنست بلکه کشورهای امپریالیستی میلیونها تن مواد پروتئینی را عمدا نابود می کنند تا قیمت فرآورده های غذایی خود را در حالت تورمی آن نگاه دارند!!

بعنوان شاهد مقال بار دیگر یاد آور میشویم که در اکتبر سال ۱۹۸۱ جامعه اقتصادی اروپا یک میلیون تن مواد غذایی را نابود کرده است!!

جان کلام اینکه علت اصلی گرسنگی کمبود تولید مواد غذایی با رشد سریع جمعیت در جهان سوم نیست و علت اصلی آن نظام سیاسی - اقتصادی است که تولید صنعتی و کشاورزی مواد غذایی را عمدتاً در انحصار ابرقدرتها قرار داده است.

این راهم باید در نظر داشت که حتی در ایالات متحده آمریکا نیز "بیش از ۱۰ میلیون نفر به گرسنگی مزمن مبتلا هستند" (۱۰)

ادامه دارد

۱ - نهج البلاغه، کلمات قصار، ۱۵۴.
 ۲ - نهج البلاغه، کلمات قصار، ۳۱۱.
 ۳ - نهج البلاغه کلمات قصار، ۵۵.
 ۴ - ۵ - اطلاعات، ۶۱/۲/۵.
 ۶ - صبح آزادگان، ۶۲/۱/۲۵۰.
 ۷ - اطلاعات فروردین ۶۲.
 ۸ - جمهوری اسلامی، ۶۱/۹/۹.
 ۹ - اطلاعات، ۶۱/۲/۵.
 ۱۰ - اطلاعات، ۶۲/۲/۲۲.

گرسنگی بوده است!!

بر اساس تخمین بانک جهانی ۵۰ درصد مرگ و میر کودکان در "آمریکای لاتین" بطور مستقیم یا غیر مستقیم ناشی از کمبود تغذیه می باشد. (۵)

چندی قبل پروفسور علی موسی سرپرست بخش اطفال در بیمارستان "نانال زوهانسبورگ" اعلام داشت که از ۸ میلیون کودک سیاه پوستی که در آفریقای جنوبی وجود دارد هر سال سی هزار کودک یا بعبارت دیگر هر ساعت سه تا چهار کودک بر اثر سوء تغذیه و گرسنگی جان خود را از دست می دهند (۶)

همچنین گزارش سازمان جهانی "یونیسف" حاکی است که سالانه نزدیک به ۲۰ درصد کودکان پاکستانی به علت کمبود امکانات بهداشتی و بدی تغذیه جان خود را از دست می دهند، در گزارشی که "یونیسف" در باره پاکستان انتشار داده آمده است هر سال ۳/۲ میلیون کودک در این کشور بدنیا می آیند که ۷۰۰ هزار تن از آنان پیش از رسیدن به ۵ سالگی می میرند!

"ادوارد ساثوما" رئیس سازمان "فائو" خواربار جهانی تاکید کرده است که نیمی از افرادی که در اثر گرسنگی جان خود را از دست می دهند کودک می باشند و این در حالی است که وضع تولیدات کشاورزی کشورهای در حال رشد در مقایسه با سال ۱۹۸۰، بیست و هشت درصد بدتر شده است. (۷)

بهر تقدیر اگر بحران تغذیه بهمین شکل ادامه یابد احتمال دارد که شمار گرسنگان جهان در سال ۲۰۰۰ میلادی به ۶۵۰ میلیون نفر برسد. (۸)

به این موضوع نیز باید کاملاً توجه داشت که استکبار جهانی اجازه نمی دهد که کشورهای های وابسته، جهان سوم، حداقل در